

Voorjaarsnota 2016

Juni 2016

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding en leeswijzer	5
1.1 Inleiding	5
1.2 Leeswijzer	6
Hoofdstuk 2 Kaders en koers	7
2.1 Visie: waar willen we als gemeente Dalfsen naar toe?	7
2.2 Overige ontwikkelingen en opgaven per programma	9
Hoofdstuk 3 Financiële mutaties per programma	24
Financiële mutaties per programma	24
Hoofdstuk 4 Investeringsplan	38
4.1 Actualisatie jaarschijf 2016	38
4.2 Investeringsplan 2017 - 2020	39
Hoofdstuk 5 Financieel (meerjaren)beeld	40
5.1 Meerjarenperspectief 2017 - 2020	41
5.2 Uitgangspunten begroting 2017	42
Bijlagen: Lastendruk	43

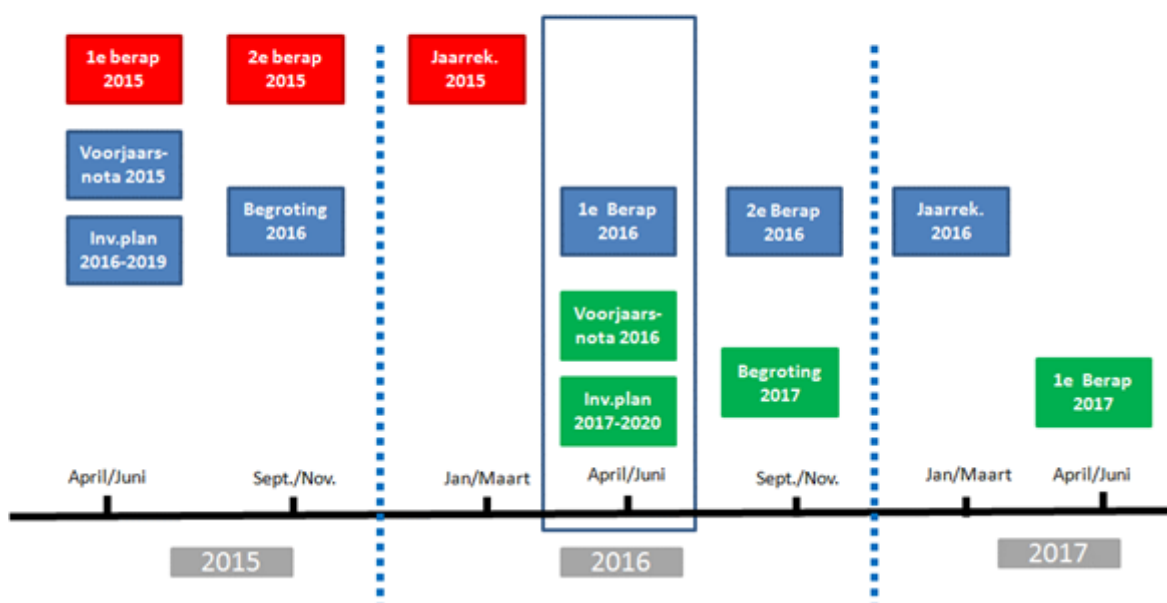
Hoofdstuk 1 Inleiding/leeswijzer

1.1 Inleiding

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2016, de derde voor uw raad en de start van een nieuwe planning en controlcyclus. Het is een strategisch document en bevat, op hoofdlijnen, de financiële en beleidsmatige kaders voor de komende jaren. De keuzes die in de voorjaarsnota worden gemaakt, krijgen een vertaalslag in de programmabegroting 2017-2020. Over de ontwikkelingen en incidentele budgetaanpassingen van het lopende jaar, 2016, wordt gerapporteerd in de 1^e en 2^e bestuursrapportage.

Hieronder een schematische weergave van de planning en controlcyclus. Hierin wordt zichtbaar dat een hele cyclus meerdere jaren beslaat en dat de voorjaarsnota het begin is van een nieuwe cyclus.

PLANNING & CONTROLCYCLUS

In deze voorjaarsnota zal een vooruitblik gegeven worden voor de komende jaren. Te denken valt hierbij aan WOC-campus, de Omgevingswet en de vluchtelingenproblematiek. Waarbij uiteraard ook ingegaan wordt op: hoe één en ander te bekostigen? Net als vorig jaar ontvangt de gemeenteraad een aparte notitie over de meircirculaire van de Algemene uitkering.

Ook gaan we in op de ontwikkelingen die in het bestuursprogramma staan voor de jaarschijf 2017. Nieuwe ontwikkelingen die ten tijde van het maken van het bestuursprogramma (nog) niet in beeld waren worden nu ook aan de orde gesteld.

1.2 Leeswijzer

Uw raad heeft een kaderstellende en controlerende rol. Wij starten deze voorjaarsnota daarom met het hoofdstuk (2) Kaders en koers. Hierin is een prominente plaats opgenomen voor onze visie:

“Waar willen we als gemeente Dalfsen naar toe?”

Daarnaast worden de belangrijkste ontwikkelingen en opgaven per programma benoemd.

Hoofdstuk 3 gaat in op de structurele en incidentele financiële mutaties voor 2017 - 2020 (incidentele mutaties voor 2016 vindt u in de 1e bestuursrapportage). De financiële afwijkingen zijn getoetst aan de criteria van de drie O's (Onvoorzien, Onuitstelbaar en Onontkoombaar). Wij voorzien alleen de financiële mutaties van € 20.000 of hoger nog van een toelichting.

Hoofdstuk 4 gaat in op de financiële gevolgen van het investeringsplan 2017-2020 en de actualisatie van de jaarschijf 2016.

Hoofdstuk 5 tenslotte geeft het financieel (meerjaren)beeld. Dit is het hoofdstuk waar alle cijfers samenkomen. Het is opgebouwd uit het weergeven van de uitgangspositie en aangevuld met de financiële afwijkingen.

Met het opnemen van dit geactualiseerde meerjarenperspectief is de voorjaarsnota een belangrijk document voor de financieel kaderstellende rol van de gemeenteraad. Uw raad stelt hiermee de kaders voor de komende meerjarenbegroting 2017-2020 vast.

Hoofdstuk 2 Kaders en koers

2.1 WAAR WILLEN WE ALS GEMEENTE DALFSEN NAAR TOE?

De helft van deze raadsperiode zit er al weer op! En wat ons college betreft was het een goede eerste helft. Goed wat betreft de prestaties die zijn geleverd; maar zeker ook goed als het gaat om de bestuurlijke kwaliteit en de verhoudingen tussen gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie. Verhoudingen die door de bank genomen zijn te kwalificeren als harmonieus, met zo af en toe een pittig verschil van mening, maar altijd gericht op gedeelde doelstellingen en met het belang van onze inwoners, bedrijven en instellingen voor ogen. Zo doen we dat in Dalfsen.

Kijken we naar het bestuursprogramma, dan kunnen we constateren dat we al over de helft zijn. Je zou bijna gaan denken dat we een rustige tweede helft kunnen gaan spelen: in de verdediging en vooral de 'nul' houden. Maar dat gaat er niet van komen.

We hebben voor de komende twee jaar nog een paar stevige items op het programma staan. Iedereen zal het er mee eens zijn dat daarbij de WOC-Campus in het Middengebied Nieuwleusen met stip op 1 komt. Een mega-project dat een sterk appèl zal doen op de betrokkenheid en samenwerking van inwoners en maatschappelijke organisaties, maar tevens voor Dalfsen ongekende investeringen zal vergen. Bij een go-besluit van uw raad gaat in 2017 de daadwerkelijke uitvoering van de verbouw van de voormalige Rabobank tot Kulturhus en de nieuwbouw van de sporthal (al dan niet met aanbouw van het Agnietencollege) beginnen. Naast die uitvoering gaan we ook bezien of en hoe het basisonderwijs hierbij kan aansluiten.

Dit project wordt dan wel op de hielen gevolgd door de invoering van de Omgevingswet; die gaat er niet vanzelf komen. Een nieuwe uitdaging na de decentralisaties in het sociaal domein, waar we overigens nog lang niet mee klaar zijn. Beter gezegd: we hebben daar pas de eerste stappen in gezet. De werkelijke transformatie moet zich nog voltrekken.

Maar waar de decentralisaties zo langzaam al kleur hebben gekregen, zo bleek is voor ons nog de Omgevingswet. Met wetgeving die zich nog verder moet ontvouwen en met consequenties voor het bestuur en de capaciteit van de ambtelijke organisatie die we nog niet kunnen overzien. Een spannende onderneming.

Bij de omvorming van de netwerk-RUD naar een gemeenschappelijke regeling zijn we al enkele stappen verder. 2016 wordt het jaar van de besluitvorming, 2017 van de implementatie.

Hetzelfde kan worden gezegd van de, in onderzoek zijnde, aansluiting bij ONS (zoals het SSC van de gemeenten Zwolle, Kampen en de provincie Overijssel inmiddels heet). In 2016 zal de afweging moeten worden gemaakt; en als die positief uitpakt zal de implementatie in de jaren daarna volgen.

Veel urgentie is voelbaar op het dossier van de vluchtelingenproblematiek. De grote toestroom van vluchtelingen naar Europa, krijgt uiteindelijk ook zijn vertaling in een opgave voor de Dalfser gemeenschap. De zorg voor huisvesting van een groeiend aantal vergunninghouders zet druk op de woningmarkt. Maar minstens zo groot is de uitdaging om vluchtelingen ècht deel te laten uitmaken van onze gemeenschap; hen te laten integreren, maar ook een kans te bieden om zich nuttig te maken voor onze samenleving.

De financiële positie van Dalfsen is onverminderd goed. We weten met lage lasten voor de burger een goed voorzieningenniveau te realiseren. Onze reserves en weerstandsvermogen zijn op peil: we kunnen een stootje verdragen. En de mondiale context met een zich herstellende economie en een aantrekkelijke woningmarkt zorgt daarbij nog eens voor een extra briesje in de rug.

Toch is de financiële horizon niet alleen maar zonovergoten. We hebben al enkele jaren te maken met onzekerheid over de inkomsten uit het gemeentefonds en ook op dit moment lopen de ramingen voor de komende jaren sterk uiteen. De diverse herverdelingseffecten binnen de algemene uitkering maken het er niet helderder op. En ook de uiteindelijke effecten van de zich terugtrekkende rijksoverheid zijn nog niet helemaal in beeld, waarbij vooral ook de onzekerheid voor wat betreft de budgetten en uitgaven voor de jeugdzorg nog hoofdbrekers kosten.

Tellen we daar de nog moeilijk te ramen kosten van de Vennootschapsbelasting (VPB), de wijzigingen in het Besluit begroting en verantwoording (BBV) en van de opvang van vergunninghouders bij op, dan is er ondanks de stevige basis onder onze gemeentebegroting nog wel een uitdaging op het financiële vlak.

Het haalt op dit moment misschien nog niet de top drie van onderwerpen die ons in de gemeentepolitiek bezighouden, maar het klopt wel steeds harder aan de deur: het vraagstuk van de lokale democratie. Vrij concreet kwam het in het begin van het jaar aan de orde bij de vaststelling van de nota Verbonden Partijen: hoe verhouden wij ons tot organisaties aan wie wij – bij wettelijk voorschrift of naar eigen keuze – taken hebben overgedragen. Daarnaast is er een begin gemaakt met een meer fundamentele discussie over de relatie tussen overheid en burger. Duidelijk is geworden dat het daarbij om meer gaat dan burgerparticipatie alleen. Een (zelf)onderzoek dat om nadere uitwerking vraagt.

Ook de digitalisering van onze dienstverlening zal de komende jaren nadrukkelijker op de agenda komen te staan. Aan de ene kant zorgen we er voor dat burgers en bedrijven gemakkelijker online zaken kunnen doen met de gemeente. Dit moet leiden tot meer efficiency en minder regeldruk. Aan de andere kant brengt dit ook het vraagstuk van informatieveiligheid en privacy nadrukkelijker in beeld. Een niet te onderschatten onderwerp.

Verder zal de ambtelijke organisatie nog de nodige aandacht vragen. In de tweede helft van dit jaar gaan we de organisatieverandering die per 1 januari 2015 plaatsvond evalueren. Zijn alle keuzes juist geweest? Is het verstandig om op onderdelen nog aanpassingen te doen? Beantwoording van die vragen kan ertoe leiden dat we in 2017 de organisatiestructuur op een aantal punten nog gaan aanpassen. Er heeft zich in Dalfsen in de afgelopen jaren een ontwikkeling voltrokken die we – als het aan ons ligt – in de komende jaren zullen doorzetten.

Tijdens het bestuurskrachtonderzoek dat we in 2011 lieten uitvoeren werd een aantal keren de bescheidenheid en zelfs de onzichtbaarheid van Dalfsen genoemd. We zouden ons te weinig profileren en te weinig zelfvertrouwen en zelfbewustzijn uitstralen. Wij denken dat dat radicaal aan het veranderen is. Naast het gemeentehuis verrijst een Waterfront met statuur; onze archeologische vondsten verhuizen niet naar stoffige depots, maar worden gebruikt om Dalfsen op de kaart te zetten; we bouwen mooie en actieve kulturhuizen in iedere kern; we investeren in recreatieve voorzieningen; andere gemeenten bezoeken Dalfsen om van ons duurzaamheidsbeleid te leren; we hebben een ambtelijke organisatie neergezet die bekendheid krijgt om zijn degelijkheid en het niveau van dienstverlening.

Kortom, Dalfsen laat zich steeds meer en zelfbewust zien. En daar schakelen we in de tweede helft van deze raadsperiode nog graag een tandje bij.

2.2 OVERIGE ONTWIKKELINGEN EN OPGAVEN PER PROGRAMMA

PROGRAMMA 1 BESTUUR

Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 vallen de gemeenten onder de vennootschapsplicht. Zo ook de gemeente Dalfsen. Dit is tot nu toe alleen van invloed op de grondexploitaties. Bij het MPG (Meerjaren Prognose Grondexploitaties) 2016 is een eerste inschatting gemaakt van de financiële consequenties. Hierbij wordt uitgegaan van circa € 1,7 mln. vennootschapsbelasting over de komende 10 jaar. Verder is er gestart met het opstellen van de openingsbalans en het verder uitwerken van de financiële gevolgen. Hierover zal bij de begroting 2017 en het MPG 2017 meer duidelijkheid zijn.

Uitbreiding personeel Maatschappelijke ondersteuning

De overgang van zorg van externe partijen naar de gemeente wordt in 2016 afgerond. Nu is bekend welke inzet/capaciteit wij nodig hebben voor de toekomst. Hiervoor worden in totaal 7,2 fte in dienst genomen. Deze capaciteit kochten wij voorheen veelal door middel van subsidies in. Deze subsidies zetten wij nu in ter dekking van de loonkosten.

Nieuwe regelgeving Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Dit jaar is sprake van een zeer omvangrijke wijziging van het BBV. Het doel van de wijziging is tweeledig:

- verkrijgen van meer en een beter inzicht in de financiële positie van de gemeente
- gemeenten onderling beter vergelijkbaar maken.

Deze wijziging was op zich al aangekondigd, maar de gevolgen daarvan worden stapsgewijs nu pas echt zichtbaar en zijn nog steeds niet volledig bekend. De oorzaak daarvan zit in het laat beschikbaar komen van de (bindende) notities van de commissie BBV.

De vernieuwingen betreffen:

1. Verscherpte boekhoudregels voor grondexploitaties (rente- en kostentoerekening)
2. Uitvoeringsinformatie / uniforme taakvelden
3. Beleidsindicatoren (deels verplicht, deels facultatief)
4. Verbonden partijen
5. Verplicht programma voor overhead
6. Verplicht activeren investeringen met maatschappelijk nut
7. Beter inzicht in het EMU-saldo en kengetallen.

De vernieuwingen 1, 5 en 6 hebben waarschijnlijk financiële gevolgen. De komende maanden werken wij aan een exacte doorrekening, deze nemen wij mee in de begroting 2017-2020. In de 1e Bestuursrapportage vragen wij u om een invoeringsbudget voor het verwerken van deze wijzigingen. Vrijwel alle vernieuwingen zijn ook van belang voor de gemeenteraad. Dus niet alleen de financiële, maar ook de meeste andere. De meest in het oog springende inhoudelijke wijzigingen voor de raad zijn:

- a. het verplicht opnemen van een aantal landelijk voorgeschreven beleidsindicatoren
- b. het introduceren van een verplicht programma overhead.

In nauw overleg met de werkgroep P&C willen wij de wijzigingen bespreken en een plaats geven in de relevante documenten van de gemeente Dalfsen. Het uiteindelijke doel is alle wijzigingen zodanig te verwerken, dat de begroting 2017 BBV-proof wordt opgeleverd.

Apparaatskosten: toerekening aan projecten en overhead

Bij de hiervoor genoemde BBV wijzigingen komt ook de overhead aan bod. Los daarvan, is er ook nog een andere reden om naar de overhead te kijken. Er treden geregeld wijzigingen op in de uitvoering van taken door de gemeente. Denk aan de brandweer (veiligheidsregio), belastingen (GBLT), RUD, sociaal domein en mogelijk nog het ONS (Shared Service Center). Wij willen dit jaar de effecten van al die wijzigingen op de overhead in beeld brengen. Tot nu toe is dat 'met gesloten beurzen' gegaan, echter de indruk bestaat dat er per saldo sprake is van een toename van het takenpakket en dat de overhead daarmee niet meer in de pas loopt. Een ander aspect is de toerekening van apparaatskosten aan projecten. Op dit moment gaan wij in de begroting uit van een jaarlijkse toerekening van circa € 400.000. Het blijkt steeds moeilijker hier gedurende het jaar invulling aan te geven. Uit een oogpunt van duurzaam en gedegen financieel beleid, zijn wij voorstander van het reduceren van deze toerekening tot nihil. Wij willen bezien, in relatie tot de BBV wijzigingen en het vraagstuk van de overhead, of zich dit jaar een mogelijkheid aandient om dit te gaan realiseren.

Gemeentefonds

In de planning staat dat in 2017 de laatste fase van de herijking Gemeentefonds wordt doorgevoerd. Aanvankelijk leek deze herijking tot een financieel voordeel voor de plattelandsgemeenten (en dus ook voor Dalfsen) te leiden. Inmiddels laten de grotere gemeenten een tegengeluid horen. De Minister heeft nog geen duidelijk standpunt ingenomen. Mogelijk dat via de mei- of septembercirculaire meer duidelijkheid wordt verkregen. Gelet op deze onzekere situatie, hanteren wij het standpunt dat eerst op basis van definitieve besluitvorming omtrent de herijking tot een vertaling van Dalfsen moet worden overgegaan. Iedere aanname of doorrekening nu, kan morgen weer anders blijken te zijn. Dus niet uitgaan van speculaties, maar feiten.

Zoals gebruikelijk wordt u via een notitie bij de Voorjaarsnota betreffende de meicirculaire, op de hoogte gesteld van de stand van zaken.

Analyse Missie en Visie Gemeente Dalfsen

In april 2016 heeft het presidium het verzoek neergelegd om in 2017 een analyse te maken van de huidige Missie & Visie (tekortkomingen en verwachtingen voor de komende jaren).

In 2019 wordt de Missie en Visie geactualiseerd met cocreatie en stevige inbreng van externe organisaties en groeperingen (naar voorbeeld van totstandkoming huidige Missie en Visie).

Onderzoek aansluiten bij het Shared Service Centrum "ONS"

In 2015 is gestart met het maken van een businesscase over al dan niet aansluiten bij het shared service center van Zwolle, Kampen en de provincie Overijssel. Dit shared service center heet sinds kort "ONS". Met name het goed onderhouden met financiële gegevens vanuit "ONS" is in de praktijk lastig gebleken. Vandaar dat de beslissing over de aansluiting nog niet heeft plaatsgevonden, deze staat nu voor medio 2016 gepland. Indien wordt besloten tot aansluiting zullen vanaf 2017 de personeels- en salarisadministratie, de inkoopadvisering en de automatisering gefaseerd worden overgedragen aan "ONS".

Nieuw communicatiebeleid

Eind 2016 willen we het nieuwe communicatiebeleid vaststellen. Het nieuwe communicatiebeleid komt mede tot stand door de uitkomsten van de enquête die is gehouden onder het burgerpanel. Belangrijkste uitgangspunt is vasthouden aan dat wat goed is en vernieuwen daar waar gewenst. Op het gebied van Social Media volgen we de belangrijkste trends en ontwikkelingen, bijvoorbeeld als het gaat om webcare, en we willen nog meer werk maken van participatie. In het raadsdocument is gevraagd om onze jongeren, daar waar mogelijk, meer en beter te betrekken bij onze plannen. We willen daar samen met u handen en voeten aan geven. Participatie en heel specifiek jongerenparticipatie, is daarom een belangrijk onderdeel van ons nieuwe communicatiebeleid.

Dalfsen digitaal

Ook op het gebied van onze website staan we niet stil. In 2016 onderzoeken we de mogelijkheid om over te gaan naar een toptakenwebsite, om onze inwoners nog beter van dienst te kunnen zijn. Nog dit jaar wordt Dalfsen aangesloten op het landelijk ondernemersloket, in combinatie met het aanbieden van onze diensten door middel van E-herkenning.

Informatieveiligheid

Met de toenemende digitalisering van de dienstverlening en communicatie en het vraagstuk van privacybescherming in het sociaal domein, krijgt ook de informatieveiligheid steeds meer aandacht. Eind maart heeft onze gemeente bezoek gehad van de landelijke visitatiecommissie informatieveiligheid. Op basis van het advies van deze visitatiecommissie, het actuele Informatiebeveiligingsbeleid en Informatiebeveiligingsplan wordt dit jaar verder gewerkt aan het verbeteren van de informatieveiligheid. Het plan van aanpak informatiebeveiliging 2015-2016 beschrijft de concrete verbeteracties zoals het verbeteren van de verdere bewustwording van informatieveiligheid bij zowel het college als bij de ambtelijke organisatie. Ook zullen er procedures worden gemaakt voor het melden en rapporteren van beveiligingsgebeurtenissen en het loggen van functionele en technische gebeurtenissen. Het bewust omgaan met privacy gevoelige gegevens, vooral in het sociale domein, zal de komende jaren de nodige aandacht blijven krijgen.

Demografische ontwikkelingen

In Overijssel en in Dalfsen wordt de komende decennia een afvlakking van de bevolkingsgroei verwacht.

In Dalfsen stijgt het aantal inwoners licht. Op 1 januari 2016 telde Dalfsen 27.913 inwoners.

De prognose voor 2040 is 29.477 inwoners. Dit betekent een groei van ca. 1.500 inwoners.

Het aantal inwoners van Dalfsen groeit minder snel dan de afgelopen jaren, maar het aantal huishoudens neemt wel toe. Onder andere door vergrijzing en gezinsverdunning komen er meer huishoudens.

Er zal meer behoefte zijn aan (huur)woningen voor ouderen en starters op de woningmarkt. Daarnaast zal er een overschot aan woningen in het vrijstaande segment ontstaan. West-Overijssel is een relatief jong gebied. Na een kleine daling tussen 2016 en 2020 blijft het aantal jongeren in Dalfsen dan ook

redelijk stabiel. Het percentage inwoners tussen 20-64 daalt en het percentage ouderen stijgt. We zien dat inwoners vanaf 20 jaar naar de grotere kernen en steden vertrekken voor studie of werk. Doorstarters verhuizen echter vaak terug naar Dalfsen.

Hoewel dit in Overijssel minder zichtbaar is dan in de Randstad, is de lichte groei in Dalfsen voornamelijk te danken aan de groei van het aantal allochtone inwoners. Het aantal autochtone inwoners neemt af.

Tussen 2000-2015 is het aantal allochtone inwoners in Dalfsen meer dan verdubbeld. In 2000 waren er

588 allochtone inwoners in Dalfsen, in 2015 waren dit 1.305. Twee derde hiervan was van Westerse

afkomst. Wij verwachten ook voor de komende jaren een groei van het aantal allochtone inwoners in Dalfsen. Het toenemende aantal vergunninghouders dat gehuisvest moet worden draagt hier aan bij.

We zien dat buitenlandse migratie een grotere invloed heeft op de bevolkingssamenstelling dan natuurlijke aanwas (geboorte en overlijden).

Doorontwikkeling team bevolkingszorg

In 2015 heeft de Veiligheidsregio een evaluatie van het functioneren van het Team Bevolkingszorg (de gemeentelijke kolom in de rampenbestrijding en crisisbeheersing) laten uitvoeren. Begin 2016 is een kwartiermaker aan het werk gegaan die voor de zomer 2016 een conceptplan moet presenteren aan het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio. Het doel is te komen tot een kleiner, beter geoefend, gemotiveerd team met meer ervaring op basis van daadwerkelijke inzetten en eenduidig gefaciliteerd. Het is de verwachting dat het nieuwe team vanaf 2017 actief is.

Opstellen uitvoeringsplan Integrale veiligheid 2017-2018

In het integrale veiligheidsbeleid 2015-2018 zijn de aanpak van woninginbraken, jeugd, alcohol en drugs en te hard rijden als speerpunten vastgesteld. In 2018 wordt een nieuwe veiligheidsanalyse (Veiligheidsmonitor en politiecijfers) gehouden waarmee we kunnen vaststellen of de vooraf gestelde doelstellingen zijn behaald en wat de speerpunten zijn voor de jaren daarna. De uitvoeringsmaatregelen voor de jaren 2017 en 2018 leggen wij vast in het Uitvoeringsprogramma 2017-2018.

N340/N377

Provinciale Staten hebben in februari ingestemd met een uitgebreid pakket maatregelen op de N340 en N377. Met drie inloopavonden zijn de plannen aan belangstellenden gepresenteerd. De komende periode worden de ontwerpen verder uitgewerkt en wordt voor de N340 het Provinciaal Inpassings Plan (PIP) herzien en het verkeersmodel geactualiseerd. Daarnaast loopt voor het totale project de contractvoorbereiding zodat vanaf 2019 met de uitvoering kan worden begonnen. Tijdens al deze werkzaamheden behartigen wij de gemeentelijke belangen door periodiek te overleggen met de provincie. Over belangrijke punten wordt u natuurlijk geïnformeerd.

Huisvesting buitendienst

Het onderzoek naar de huisvesting hebben we in 2015 uitgevoerd. Hieruit bleek dat er vooral een knelpunt in Dalfsen is omdat de benodigde vierkante meters aan ruimte niet past op de bestaande locatie aan de Prins Hendrikstraat. Verschillende alternatieven zijn onderzocht, van nieuwbouw op een andere locatie tot verbouw en aanpassingen van de bestaande locatie.

Wij willen de bestaande locatie aan de Prins Hendrikstraat verbouwen en aanpassen in combinatie met de huur van externe bedrijfsruimte op het bedrijventerrein van Dalfsen. Na de zomer leggen wij het concrete voorstel aan u voor waarin één en ander is uitgewerkt. Voor de dekking van de kosten ligt het voor de hand een bestemmingsreserve in te stellen uit de bestaande reserves.

Economisch herstel

Er is op dit moment sprake van economisch herstel. Op landelijk niveau maar ook voor veel sectoren binnen onze regio, staat of valt dit met het producenten- en consumentenvertrouwen.

Vooraf de agrarische sector en de detailhandelssector (non-food) maken (nog) een moeilijke periode door. Dit heeft ook invloed op het in stand houden van een aantrekkelijk winkelbestand en eventuele leegstand.

Na een periode van bezuinigingen zal enig herstel van koopkracht effect hebben op het herstel van consumentenvertrouwen. Mede gelet op de ontwikkelingen voor de grondstoffen, de financiële markten en toenemende verkoop via internet is het lastig te voorspellen welke invloed dit heeft op de investeringsgeneigdheid van het Midden- en Kleinbedrijf en de mogelijke invloed daarvan op de plaatselijke economie.

Samenwerking Zwolle

De regio Zwolle is een sterke economische regio in Nederland. Het samenwerkingsverband bestaat nu uit twintig gemeenten.

De hoofdthema's van de samenwerking zijn economie, sociale innovatie en branding en lobby.

Op economisch gebied wordt gezocht naar aansluiting bij het landelijke topsectorenbeleid Agro en Food.

Er wordt ingezet op een doorontwikkeling van het Health Innovation Park maar ook op de ontwikkeling van het Polymer Science Park als loket voor alle ondernemers met technisch inhoudelijke vragen op gebied van industrieel toegepaste kunststoftechnologie.

Dalfsen doet actief mee met het cluster vrijetijdseconomie waarbij we de kansen op regionaal niveau beter willen benutten. Daarmee wordt verder gewerkt aan de uitvoering van het werkplan (2015 – 2020).

PROGRAMMA 5 ONDERWIJS EN VRIJE TIJD

Vervolgaanpak Voortijdig SchoolVerlaten (VSV) 2.0

Na een succesvolle aanpak 'Aanval op schooluitval' vraagt het Ministerie van Onderwijs Cultuur & Wetenschappen in zijn brief van 15 februari 2016 een regionale vervolgaanpak VSV te presenteren. Daarbij krijgt de Regionale Meld en Coördinatiefunctie (RMC) een meer centrale rol. Scholen en gemeenten zijn momenteel samen volop bezig met regionale analyses, het betrekken van partijen uit het arbeidsmarkt- en zorgdomein en het opstellen van een nieuwe regionaal programma. Dit programma moet 30 juni 2016 gereed zijn.

Op basis van de analyses en gestelde kaders wordt begin 2017 eveneens een nieuw meerjarenbeleidsplan leerplicht/RMC gepresenteerd.

Kulturhusconcept Nieuwleusen

U heeft financiële middelen gereserveerd voor het vervolg van het project WOC Campus Nieuwleusen en ons de opdracht gegeven voor de verdere uitwerking van het project. In maart 2016 hebben wij u op basis van het plan van aanpak geïnformeerd hoe wij uw opdracht zullen uitvoeren. Wij werken daarbij volgens de fasering grote projecten aan de verdere uitwerking van de plannen.

Het haalbaarheidsonderzoek (2015) voor de verbouw van het voormalige Rabobankkantoor en de nieuwbouw van de sporthal De Schakel wordt gedurende 2016/2017 verder uitgewerkt (fase 2). In tweede kwartaal van 2017 worden de uitkomsten hiervan aan u voorgelegd voor een go/nogo-besluit op fase 3: realisatie Kulturhus en (nieuwbouw) sporthal De Schakel.

Voor het onderdeel onderwijshuisvesting voeren wij een haalbaarheidsonderzoek (fase 1) uit voor het voortgezet- en basisonderwijs. Over de uitkomsten wordt u eveneens een (afzonderlijk) go/nogo-besluit voorgelegd voor verdere uitwerking in fase 2 inclusief een kredietaanvraag. Het voortgezet onderwijs (VO) loopt daarbij -als gevolg van de hogere prioriteit- voorop ten opzichte van het basisonderwijs. In de huidige planning is ons streven om fase 2 van het voortgezet onderwijs (in het tweede kwartaal 2017) gelijktijdig af te ronden met de fase 2 van het Kulturhus en de sporthal De Schakel. Realisatie van het VO wordt dan onderdeel van hiervoor genoemde fase 3.

Kunst en Cultuur

In december staat er een nieuw cultuurbeleid op de agenda van uw raad. Het huidige cultuurbeleid wordt uitgevoerd met ondersteuning van het project cultuurarrangement vanuit de provincie Overijssel. Succesvolle evenementen als de Week van de amateurkunst, maar ook Proef Dalfsen, Kunst om Dalfsen en Stone Rock zijn hierin partner. Binnen het nieuwe cultuurbeleid willen we deze ontwikkelingen borgen en verder vormgeven.

In de zomer van 2016 zal het nieuwe cultuurbeleid van de provincie Overijssel bekend worden gemaakt. Waar mogelijk zullen we gebruik maken van de kansen die dit beleid zal gaan bieden.

Schat van Dalfsen

In het voorjaar van 2015 zijn er spectaculaire archeologische vondsten gedaan bij de voorbereiding van de nieuwe woonwijk in Oosterdalfsen. Deze vondsten zijn aanleiding voor een ambitieus programma, waarbij het zichtbaar en beleefbaar maken van de vondsten aanleiding zijn voor het programma Schat van Dalfsen. Start van dit programma was de perspresentatie op 7 april met een live uitzending en de opening van de tentoonstelling van de Merovingische vondsten. Voor het komende toeristische seizoen is er een uitgebreid programma opgezet, waarbij inwoners en bezoekers op diverse manieren in aanraking kunnen komen met de Schat van Dalfsen. In 2016 gaan we een programma ontwikkelen, waarbij de vraag centraal staat hoe we de Schat van Dalfsen verder kunnen verankeren in Dalfsen, waarbij het draagvlak en betrokkenheid van inwoners, ondernemers en onderwijs essentieel is. De kosten die hiermee gemoeid zijn willen we dekken uit de Algemene Reserve Vrij Besteedbaar.

Harmonisatie peuterspeelzaalwerk

Vanaf 1 januari 2018 worden peuterspeelzalen wettelijk meer gelijkgetrokken met kinderdagverblijven. Dat betekent dat er vanaf dat moment op elke groep twee gekwalificeerde beroepskrachten op een groep van 16 peuters moeten staan, waar dat nu in de reguliere (niet VVE-)groepen ook nog met een beroepskracht en een vrijwilliger is toegestaan. Daarnaast wordt de financieringssystematiek voor ouders die (beiden) werken anders. Zij gaan, net als bij kinderopvang en gastouderopvang nu al het geval is, een vaste ouderbijdrage per uur betalen, die inkomensafhankelijk gecompenseerd wordt door de kinderopvangtoeslag van de belastingdienst.

Voor ouders die geen gebruik kunnen maken van de kinderopvangtoeslag en voor peuters met een VVE-indicatie, blijft de gemeente verantwoordelijk voor het bieden van een betaalbaar voorschools aanbod. De financiële consequenties zijn nog niet helder. Het peuterspeelzaalwerk wordt duurder en het Rijk gaat gemeenten korten op de middelen in het gemeentefonds ter compensatie van de hogere kosten voor de kinderopvangtoeslag. Omdat de gemeente naar verwachting nog maar voor maximaal de helft van de ouders subsidie hoeft te verlenen, compenseert dat de hogere kosten en de uitname uit het gemeentefonds. In hoeverre die compensatie dekkend is, is afhankelijk van de bezuinigingen en stortingen vanuit het Rijk en de beleidskeuzes die lokaal gemaakt worden. Vooralsnog gaan we er vanuit dat we de harmonisatie budgetneutraal kunnen uitvoeren. We hopen u hierover in het eerste kwartaal 2017 een voorstel te doen.

Armoedebeleid

Armoede blijft in ons land, en ook in Dalfsen, een belangrijk aandachtspunt. In 2016 bezien wij op welke wijze we ons armoedebeleid de komende jaren voortzetten. Daarbij wordt de landelijke evaluatie van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening in de zomer van 2016 eveneens meegewogen. Daaruit zal blijken of vanaf 2017 aanpassingen moeten plaatsvinden.

Huisvesting vergunninghouders

De vluchtelingenproblematiek gaat niet aan Dalfsen voorbij. Wij willen de vergunninghouders goed begeleiden en laten participeren, zodat we in Dalfsen prettig met elkaar kunnen samenleven. Dit willen we samen vorm geven met onze partners en inwoners. Het ontwikkelen van een werkwijze en het voeren van regie hierop vraagt de komende periode veel aandacht.

Vrijwel alle vergunninghouders ontvangen een bijstandsuitkering. Dit betekent een flinke instroom in het uitkeringsbestand en als aan de andere kant geen uitstroom wordt gerealiseerd zal het aantal uitkeringen de komende twee jaar stijgen. Naast algemene bijstand voor levensonderhoud zal ook de bijzondere bijstand stijgen voor andere kosten van de woninginrichting, reiskosten voor taallessen, medische kosten en dergelijke. Dit betekent een forse financiële uitdaging.

Naast kosten voor inkomen en huisvesting kunnen ook kosten worden gemaakt voor andere zaken als begeleiding bij opvoedingsondersteuning, eventuele psychische problemen en zinvolle dagbesteding. In overleg met diverse lokale en landelijke partners willen we de komende tijd bezien hoe hier het best invulling aan te geven.

Algemeen

De transities zijn vorm gegeven, momenteel werken we hard aan optimaliseren van de uitvoering en samenwerking. Met de partners in het veld willen we komen tot een gedragen toekomstagenda, waarin we de belangrijkste onderwerpen binnen het sociaal domein, met elkaar benoemen in concrete afspraken: wat willen we wanneer bereikt hebben en wie vervult daarbij welke rol. We zetten met name in op het stimuleren en faciliteren van initiatieven van inwoners en partners, op de samenwerking en op het stimuleren van preventie en voorliggende voorzieningen door middel van het uitvoeren van verschillende pilots.

Participatiewet

Als gemeente Dalfsen zetten we sterk in op re-integratie. Daarbij hebben we tevens de verantwoordelijkheid voor een groep arbeidsgehandicapten die voorheen aanspraak kon maken op andere voorzieningen. Nieuwe instrumenten zijn de garantiebanen (op termijn landelijk 125.000 banen) en het beschut werk (op termijn 30.000 banen landelijk). De realisatie van de garantiebanen verloopt redelijk succesvol; het nieuwe beschut werken echter niet. Ook in de gemeente Dalfsen zijn nog geen nieuwe plekken voor beschut werk gerealiseerd. In regionaal verband (binnen het Regionaal Werkbedrijf) zullen over dit instrument afspraken worden gemaakt. Een ander aspect is de aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt. De gemeente heeft intensieve contacten met de MLK (Moeilijk Lerende Kinderen)- en VSO (Voortgezet speciaal onderwijs)- PRO (Praktijkonderwijs) scholen om vroegtijdig de leerlingen in beeld te krijgen die binnen afzienbare termijn de school moeten verlaten. Binnen het Regionaal Werkbedrijf is dit jaar een pilot gestart met een schakel- en makelpool als functie tussen onderwijs en gemeenten en UWV.

Vanuit het Rijk krijgen we te maken met een korting op het re-integratiebudget, vanuit de Vereniging van Nederlandse Gemeenten worden hierover gesprekken gevoerd met het Rijk.

Wmo huishoudelijke hulp

De vanaf 2015 ingezette lijn rondom Aanpassing Hulp bij het Huishouden wordt momenteel geëvalueerd. De verwachting is dat we geen grote beleidsveranderingen door gaan voeren. Wel houden wij in dat kader de verwachte uitspraken in 2016 bij enkele lopende landelijke rechtszaken in de gaten.

Ten opzichte van voorgaande jaren zijn er minder inwoners die een beroep doen op schoonmaakondersteuning. Wanneer dit is omdat zij vanuit eigen kracht, hun sociaal netwerk of voorliggende voorzieningen de huishoudelijke hulp geregeld kunnen krijgen, dan past dit in de beoogde lijn van de Wmo. Wanneer andere overwegingen een rol spelen, bijvoorbeeld hoge kosten, dan is het van belang deze signalen op te vangen om vervuilde huishoudens en erger te voorkomen. Wij willen onderzoeken in hoeverre dit laatste op onze inwoners van toepassing is.

De Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT) wordt na 2016 gecontinueerd, weliswaar voor een lager bedrag. Financieel kunnen we dit opvangen binnen het totaalbudget.

Eigen bijdrage Wmo

Landelijk bereiken ons signalen dat de eigen bijdrage voor de Wmo leidt tot minder hulpafname. In Dalfsen lijken deze signalen vooralsnog niet op grote schaal voor te komen. Wij willen onderzoeken welk effect de eigen bijdrage Wmo heeft op het gebruik van zorgvoorzieningen en op het eventueel optreden van ongewenste effecten.

Maatwerkbudget

Uitgangspunt van de voorzieningen in het sociaal domein is dat maatwerk wordt geboden. Zorgvragen die binnen de bestaande praktijk en regelgeving niet goed opgelost kunnen worden, kunnen veel beter ondersteund of geholpen worden met creatieve afwijkende oplossingen. Het kan daarbij gaan om signalen over verminderde hulpafname, of het oplossen van onwenselijke situaties, of een snellere weg naar zelfredzaamheid. Daarvoor willen we de mogelijkheid van een maatwerkbudget op cliëntniveau instellen. Dit moet met beperkte regelgeving inzetbaar zijn. Op basis van evaluatie van de inzet van dit budget kan, indien het succesvol blijkt, het structureel worden gemaakt en kan het beleid hierop worden aangepast.

Mantelzorgcompliment

In 2015 heeft uw raad het mantelzorgbeleid vastgesteld met daarin een aanvullende vraag voor de inhoud van het mantelzorgcompliment 2016 en verder. De wensen en ambities met betrekking tot het mantelzorgcompliment (geldelijke waardering, maar ook een compliment vanuit de samenleving en betrokkenheid van het bedrijfsleven) lijken deels op de wensen die horen bij de kindercadeaubonnen. Voor het professioneel vorm geven aan deze en eventueel andere regelingen in de toekomst zal een extra investering (binnen de middelen van het Sociaal Domein) noodzakelijk zijn.

Jeugdhulp

Om huisartsen te ondersteunen bij het goed toeleiden naar zorg voor jeugdigen, waarbij niet onnodig wordt doorverwezen naar de tweedelijns GGZ, wordt momenteel via een pilot gewerkt met een jeugdconsulent. De insteek is ervaring op te doen om lokale voorzieningen te organiseren die verwijzing naar zwaardere vormen van jeugdhulp kunnen beperken, waardoor een beroep op de duurdere jeugdzorg beschikbaar blijft voor diegenen die dit daadwerkelijk nodig hebben.

Regionale samenwerking uitvoering Jeugdhulp

De regionale samenwerking voor de uitvoeringstaken van jeugdhulp is voor een periode van twee jaar aangegaan. In 2016 wordt aan uw raad een voorstel voorgelegd over de wijze, waarop de samenwerking jeugdhulp in 2017 en verder wordt vorm gegeven.

Laaggeletterdheid

We willen in overleg met de bestaande partners op het gebied van welzijn en zorg (inclusief de werkgroep laaggeletterdheid en de bibliotheek) een actieplan ontwikkelen, waarbij het doel is om laaggeletterdheid bespreekbaar te maken en te zorgen voor de benodigde handvatten en ondersteuning. Het actieplan sluit aan bij de huidige structuur rondom laaggeletterdheid, waarbij er in de bibliotheken taalpunten zijn gerealiseerd en er taalcoaches actief zijn als vrijwilliger. Daarnaast wordt er binnen de gemeente gewerkt aan de invoering van de taalmeter, een instrument om een mogelijke ondersteuning bij taal in kaart te brengen bij de cliënten vanuit de participatiewet.

Ontwikkelingen Geestelijke GezondheidsZorg (GGZ)

Onder meer als gevolg van extramuralisering in de GGZ is er sprake van een toename van inwoners die in meer of mindere mate een beroep (gaan) doen op ambulante begeleiding. Ook kan er vaker dan in het verleden sprake zijn van escalatie van problematiek en beroep op crisis- en spoedhulp. De SKT's krijgen in toenemende mate met dit vraagstuk te maken. Daarnaast zal naar verwachting in 2018 nieuwe wetgeving van kracht worden (Wet verplichte GGZ en Wet Zorg en Dwang), als gevolg waarvan de rol van ambulante begeleiding versterkt gaat worden. De gemeente moet zich daarop voorbereiden waarbij onder andere uitbreiding met specifieke deskundigheid op dit terrein gewenst is. Tevens wordt verwacht dat als gevolg van de nieuwe regelgeving een meldpunt GGZ moet worden ingericht. Onderzocht moet worden of regionale of lokale vormgeving het meest gewenst is. Gezien deze ontwikkelingen moet rekening gehouden worden met extra lasten voor SKT's en inrichting van het meldpunt GGZ, waarbij op dit moment de omvang nog niet is aan te geven.

Beschermd wonen

Alle gemeenten zijn verantwoordelijk voor Beschermd Wonen (GGZ op grond van de Wmo). Inzet van de financiële middelen is wettelijk neergelegd bij de centrumgemeente, Zwolle. Deze heeft de verantwoordelijkheid om in overleg met regiogemeenten de beschikbare middelen voor beschermd wonen adequaat en regionaal in te zetten. Naar verwachting gaan de middelen met ingang van 2018 niet meer naar de centrumgemeente, maar wordt iedere gemeente zowel inhoudelijk als financieel zelf verantwoordelijk. Het is nog niet duidelijk welke financiële en maatschappelijke consequenties dit heeft. In voorbereiding hierop wordt nader onderzocht hoe we in Dalfsen invulling en uitvoering geven aan dit nieuwe beleid.

PROGRAMMA 8 DUURZAAMHEID EN MILIEU

Water

We staan voor de opgave om de ruimtelijke inrichting waterrobuust en klimaatbestendig te maken, zodat we ook in de toekomst optimaal om kunnen gaan met overstromingen, wateroverlast, droogte, hittestress en daaruit voortvloeiende gezondheidsproblemen.

Samen met anderen werken we aan klimaatbestendigheid. De kern van deze afspraken is :

- In 2020 is klimaatbestendig en waterrobuust inrichten onderdeel van beleid en handelen van Rijk, waterschappen, gemeenten en provincies.
- In 2050 moet de inrichting van Nederland klimaatbestendig en waterrobuust zijn

Dalfsen zal de komende jaren haar beleid op gebied van ruimtelijke aanpassing en de ambitie daarin verder moeten vormgeven. De meerkosten van toekomstige maatregelen zullen betaald moeten worden uit de rioolheffing omdat deze taak voortvloeit uit de gemeentelijke zorgplichten op het gebied van water. Op gebied van de waterketen wordt intensief samengewerkt met andere gemeenten en het waterschap binnen de samenwerkingsplatform Rivus. De inhoudelijke verkenningen voor een nieuw gezamenlijk programma voor de periode 2016-2020 zijn volop bezig en worden naar verwachting de eerste helft van 2016 afgerond. Belangrijke onderwerpen blijven de kosteneffectiviteit en duurzaamheid in de waterketen.

Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)

De RUD IJsselland moet op grond van de Wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) uiterlijk per 1 januari 2018 haar juridische basis wijzigen van een netwerkmodel in een Gemeenschappelijke Regeling. De opgave daarbij is om dit zodanig in te vullen dat zij dicht blijft bij de uitgangspunten zoals deze in 2012 al zijn geformuleerd in het credo 'lokale binding, regionale bundeling'. In 2016 en 2017 komt dit proces op de agenda van de colleges en raden/staten die eigenaar zijn van de RUD. Deze transitie vraagt een aantal formele besluiten. U bent hierover in de raadscommissie van 11 april 2016 geïnformeerd, in aanwezigheid van de RUD-directeur. Het vervolg is dat in mei 2016 een bedrijfsplan wordt opgeleverd. Deze wordt, na consultatie bij de Bijzondere Ondernemingsraad, na de zomer ter vaststelling aan ons college en uw raad voorgelegd. In het najaar van 2016 wordt gestart met het organisatie- en formatieplan en worden de gevolgen voor medewerkers meer concreet.

Duurzaamheid

Wij werken al jarenlang aan een duurzame gemeente. Dat doen wij via opeenvolgende Meerjarenprogramma's. In april 2016 is in een werkconferentie met uw raad en met de duurzame dorpen een nieuwe visie ontwikkeld voor de komende jaren. Dit wordt uitgewerkt in een nieuw duurzaamheidsbeleid dat wij in het najaar aan u voorleggen, inclusief een financiële onderbouwing. Mede gezien het belang dat zowel u als wij aan het duurzaamheidsbeleid hechten en de lange duur van de activiteiten (tot 2025), stellen wij voor om de kosten voor het duurzaamheidsbeleid regulier binnen de begroting te brengen. Tot 2018 worden de beleidskosten nog gedekt uit de reserve milieu. Hier komen wij in de voorjaarsnota 2017 op terug.

Vergunningverlening & toezicht bouw

Wet Kwaliteitsborging bouw

Met het voorstel "Wet Kwaliteitsborging bouw" wordt beoogd om de preventieve bouwtechnische toets (bouwbesluit) door de overheid bij de private sector neer te leggen. De ruimtelijke beoordeling (welstand, bestemmingsplan) en de omgevingsveiligheid blijft een gemeentelijke verantwoordelijkheid evenals de technische kwaliteit van bestaande bouw. Na oplevering van een nieuw bouwwerk ontstaat dus een gemeentelijke verantwoordelijkheid.

Bij een aanvraag om omgevingsvergunning voor het bouwen wordt straks door de gemeente, in het kader van de ontvankelijkheid, gekeken of het juiste borgingsinstrument wordt toegepast. De verwachting is dat op 1 januari 2017 wordt begonnen met o.a. de grondgebonden woningen waar wij als gemeente voornamelijk mee te maken hebben vanuit vergunningverlening een bouwtoezicht.

Duidelijk is dat een aantal taken bij gemeenten komen te vervallen en dat de leges hierop moeten worden aangepast in het kader van 100% dekkingsgraad. Op dit moment is er is nog geen besluit genomen over de invoering van dit wetsvoorstel en de ingangsperiode. Eind dit jaar zal er hierover meer bekend zijn.

Gebiedsontwikkeling

Het programma Ruimte voor de Vecht is met twee jaar verlengd tot 2018. Er wordt nagedacht over een vervolg vanaf 2018. De provincie heeft aangegeven zich financieel uit het programma terug te willen trekken. Het is ook niet uitgesloten dat de provincie afziet van de regierol. De provincie blijft wel gebiedspartner. Een werkgroep binnen het (ambtelijke) programmteam is gestart met het voorbereiden van een voorstel voor het vervolg vanaf 2018. In 2017 zal meer duidelijk worden over de nieuwe vorm van de samenwerking in het programma Ruimte voor de Vecht.

Omgevingswet

De Omgevingswet treedt vanaf 2018 in werking. Met de Omgevingswet verdwijnen 4.700 artikelen, 120 Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB) en 120 Ministeriële regelingen. Er komt één wet die alle regels op het gebied van de fysieke leefomgeving bundelt. De inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt eind 2018 verwacht.

De Omgevingswet brengt een omvangrijke operatie met zich mee voor gemeenten en raakt alle domeinen binnen de leefomgeving. Kern is dat de nieuwe wetgeving uitgaat van een andere sturingsfilosofie. Er komt meer ruimte op lokaal niveau voor bestuurlijke afwegingen en voor maatwerk. Het principe 'ja, mits...' wordt leidend. De Omgevingswet past in de maatschappelijke trend dat, er meer aan de samenleving wordt overgelaten, er door gemeenten in ketens wordt samengewerkt, informatie centraal voor iedereen toegankelijk is, de overheid burgers en bedrijven interactiemogelijkheden biedt, de regelgeving vermindert, procedures worden vereenvoudigd en dat de afhandeling wordt gedigitaliseerd. Een belangrijk onderdeel is ook dat elke gemeente over een omgevingsvisie en een omgevingsplan moet beschikken. Deze vervangen de huidige structuurvisies en bestemmingsplannen.

Deze wijzigingen vragen om een gedegen voorbereiding op de implementatie. Hiertoe wordt de impact voor de gemeente Dalfsen verkend, wordt informatie verzameld en verspreid en wordt een plan van aanpak gemaakt voor de feitelijke implementatie. Hoewel op dit moment nog veel onduidelijk is, willen wij kijken op welke wijze invulling gegeven kan worden aan de uitgangspunten van de nieuwe wet (vertrouwen, minder en overzichtelijke regels, meer ruimte voor initiatieven en lokaal maatwerk). De implementatie van de nieuwe wet zal kosten met zich meebrengen in 2016, 2017 en 2018. In hoofdstuk 3 vragen wij de raad daarom een startbudget van € 50.000 (€ 30.000 in 2016 en € 20.000 in 2017) beschikbaar te stellen voor de voorbereidingen op de Omgevingswet.

Van Structuurvisies naar Omgevingsvisie

Enkele jaren geleden zijn er twee Structuurvisies vastgesteld: één voor de kernen en één voor het Buitengebied. De Omgevingswet kent dit instrument niet, maar wel de Omgevingsvisie. Dit is een integrale visie die betrekking heeft op de fysieke leefomgeving. Iedere gemeente heeft verplicht maximaal één Omgevingsvisie waarin het strategische beleid en/of de visies komen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. Voorbeelden hiervan zijn de Structuurvisie, Gemeentelijk Verkeer en Vervoersplan, en het Water- en Milieubeleid. Dit instrument is in het kader van de invoering van de Omgevingswet het belangrijkste instrument omdat hierin de belangrijkste strategische keuzes worden gemaakt die doorwerken in programma's en het Omgevingsplan.

Actualisering bestemmingsplannen in relatie tot de nieuwe Omgevingswet

De afgelopen jaren hebben we ingezet op actualisering en digitalisering van onze bestemmingsplannen. We willen uiteindelijk naar 2 bestemmingsplannen. Een bestemmingsplan voor de kernen en een bestemmingsplan voor het Buitengebied.

Op dit moment is de situatie als volgt:

-1 actueel en modern bestemmingsplan buitengebied

-1 actueel en modern bestemmingsplan voor de recreatiegebieden.

(beide plannen zullen uiteindelijk samengebracht worden in 1 bestemmingsplan voor het buitengebied)

-diverse bestemmingsplannen voor de kernen

Met de actualisering van alle bestemmingsplannen voor de kernen zijn we begin dit jaar begonnen en dit zal een doorlooptijd hebben tot in ieder geval 2017. Na afronding van dit project beschikken we ook voor de kernen over 1 modern bestemmingsplan dat aan alle huidige eisen voldoet. Dit betekent ook dat we dan de mogelijkheid hebben om voor de kernen te werken met verzamelplannen.

We willen dit nog vooruitlopend op de ontwikkelingen van de Omgevingswet afronden, vooral ook omdat de kosten laag zijn en we het bestemmingsplan voor Lemelerveld verplicht moeten actualiseren

(verstrijken wettelijke termijn van 10 jaar). Dit is van belang voor een goede dienstverlening en hiermee voorkomen we dat we voor omgevingsvergunningen geen leges meer kunnen heffen.

Vooruitlopend op het vaststellen van één omgevingsplan kan worden geëxperimenteerd met bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte. Nu is het bijvoorbeeld nog niet mogelijk om de kapverordening op te nemen in het bestemmingsplan. Via de Crisis en herstelwet is het mogelijk om vooruitlopend op de Omgevingswet verordeningen te integreren in bestemmingsplannen (met verbrede reikwijdte). Door te experimenteren kunnen we alvast werken in de gedachte van de Omgevingswet. Dit experimenteren is belangrijk omdat de Omgevingswet een andere werkwijze vereist waarmee stapsgewijs geoefend kan worden. Hierdoor wordt de omslag in denken en werken op het moment van inwerkingtreding veel minder groot. Om te kunnen experimenteren heeft de gemeente Dalfsen zich aangemeld voor de eerstvolgende tranche van de Crisis en herstelwet.

Met de actualisatie van het bestemmingsplan kernen en het verzamelplan Buitengebied kan al worden geëxperimenteerd.

Aanpassing beleid voor vrijkomende bebouwing in het buitengebied

Door uw raad zijn hiervoor de "Beleidsregels ontwikkelen met kwaliteit in het buitengebied gemeente Dalfsen" vastgesteld. Dit jaar verkennen wij of aanpassing/uitbreiding van dit beleid nodig is. Wij zullen hiervoor dan in 2017 voorstellen aan uw raad doen. Het is niet uitgesloten dat voor uitvoering van gewijzigd beleid ook financiële middelen nodig zijn. Bijvoorbeeld voor een stimuleringsregeling of andere inzet om grootschalige leegstand te voorkomen. Wij nemen dit dan mee in onze voorstellen in 2017.

Ruimtelijke consequenties vanuit de (extra) taakstelling huisvesting vergunninghouders

Gelet op de opgave, die we op korte termijn moeten realiseren, is ook tijdelijke huisvesting in woonunits noodzakelijk. Dit zijn verplaatsbare woonruimtes, die voor meerdere jaren op een locatie komen te staan. In deze units worden meerdere vergunninghouders geplaatst, verdeeld over de drie grotere kernen in de gemeente. Indien nodig worden hiervoor ruimtelijke plannen gewijzigd (2016 en/of 2017). Als dit inderdaad nodig is moet over procedures zorgvuldig worden gecommuniceerd en zijn planschadeclaims niet uitgesloten. Hiervoor gelden dan de gebruikelijke planschadeprocedures.

Wij melden dit in deze voorjaarsnota omdat juist ruimtelijke procedures inwoners meer direct confronteren met onze plannen voor huisvesting van vergunninghouders.

Dorp aan de Vecht (centrumvisie Dalfsen)

In het Bestuursprogramma is afgesproken dat er een integrale stedenbouwkundige visie wordt opgesteld voor het centrumgebied van Dalfsen. Deze toekomstvisie is door uw raad bij de kaderstelling 'Dorp aan de Vecht' genoemd. Planning voor vaststelling van de visie Dorp aan de Vecht is juni 2017. Vanaf dat moment gaan we uitvoering geven aan de visie. Wanneer hier projecten/ontwikkelingen uit voortkomen die financiële consequenties hebben zullen wij de raad hiervoor apart krediet vragen.

Landschapsbeleid

De verwachting is dat de provincie Overijssel dit jaar een vervolgregeling aankondigt op de overgangsregeling Groene en Blauwe Diensten (GBD) 2014-2015. Cofinanciering vanuit gemeente Dalfsen is vereist wanneer particulieren en agrariërs deel willen nemen aan de vervolgregeling (cofinanciering van Provincie 50-75%) om ons landschap op een kwalitatief hoogwaardig niveau te houden. Het is niet uitgesloten dat voor uitvoering van de vervolgregeling financiële middelen nodig zijn. Indien nodig nemen wij dit mee in onze voorstellen in 2017.

Hoofdstuk 3 Financiële mutaties per programma

Structurele budgetaanpassingen 2017 - 2020				
excl. investeringen, bedragen in euro's - = nadeel				
Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Programma 1. Bestuur				
Aansluiting RUD	-26.000	-26.000	-26.000	-26.000
Onderhoudskosten automatisering publieksdienstverlening	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Beeldmateriaal	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Vernieuwing BBV	NNB*	NNB	NNB	NNB
Totaal programma 1. Bestuur	-46.000	-46.000	-46.000	-46.000
Programma 2. Openbare orde en veiligheid				
Toezicht en handhaving	-9.000	-9.000	-9.000	-9.000
Totaal programma 2. Openbare orde en veiligheid	-9.000	-9.000	-9.000	-9.000
Programma 3. Beheer openbare ruimte				
Watersysteemheffing openbare verharde wegen	-43.000	-43.000	-43.000	-43.000
Huur loods buitendienst	-31.000	-31.000	-31.000	-31.000
Openbaar groen	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000
Wegen	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000
Openbare verlichting	7.000	7.000	7.000	7.000
Passantenhaven	-16.000	-16.000	-16.000	-16.000
Totaal programma 3. Beheer Openbare Ruimte	-97.000	-97.000	-97.000	-97.000
Programma 4. Economische zaken				
Totaal programma 4. Economische zaken	0	0	0	0
Programma 5. Onderwijs en vrije tijd				
Leerlingenvervoer	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal programma 5. Onderwijs en vrije tijd	50.000	50.000	50.000	50.000
Programma 6. Inkomensondersteuning				
Bijzondere bijstand	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Totaal programma 6. Inkomensondersteuning	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000

Programma 7. Sociaal domein Consultatiebureau Dalfsen-Trefkoele	16.000	16.000	16.000	16.000
Totaal programma 7. Sociaal domein	16.000	16.000	16.000	16.000
Programma 8. Duurzaamheid en milieu Bijdrage decentrale overheden (RUD IJsselmeer) Milieuwacht dienst RUD IJsselmeer	-28.000 -5.000	-28.000 -5.000	-28.000 -5.000	-28.000 -5.000
Totaal programma 8. Duurzaamheid en milieu	-33.000	-33.000	-33.000	-33.000
Programma 9. Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting				
Programma 9. Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting	0	0	0	0
Totaal structurele budgetaanpassingen 2017-2020	-219.000	-219.000	-219.000	-219.000

*NNB: Nog Nader te Bepalen

Incidentele budgetaanpassingen 2017 - 2020				
excl. investeringen, bedragen in euro's - = nadeel				
Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Programma 1. Bestuur				
Verkiezingen			-25.000	25.000
Medewerkersonderzoek 2019			-15.000	
Medewerkersonderzoek 2019 uit alg.reserve vrij besteedbaar			15.000	
Totaal programma 1. Bestuur	0	0	-25.000	25.000
Programma 2. Openbare orde en veiligheid				
Totaal programma 2. Openbare orde en veiligheid	0	0	0	0
Programma 3. Beheer openbare ruimte				
Planvorming N340	-35.000			
Planvorming N340 uit algemene reserve vrij besteedbaar ARVB	35.000			
Planvorming N377	-10.000			
Planvorming N377 uit algemene reserve vrij besteedbaar ARVB	10.000			
Planvorming N35	-5.000			
Planvorming N35 uit algemene reserve vrij besteedbaar ARVB	5.000			
Groot onderhoud wegen	-150.000			
Totaal programma 3. Beheer Openbare Ruimte	-150.000	0	0	0
Programma 4. Economische zaken				
Totaal programma 4. Economische zaken	0	0	0	0
Programma 5. Onderwijs en vrije tijd				
Voortzetting subsidiëring Stichting Natuurbad Heidepark	-8.000	-7.000	-5.000	
Onderzoek doordecentralisatie onderwijshuisvesting	-25.000	-25.000		
Onderzoek doordecentralisatie onderwijshuisvesting uit ARVB	25.000	25.000		
Schat van Dalfsen	-100.000			
Schat van Dalfsen uit algemene reserve vrij besteedbaar	100.000			
Totaal programma 5. Onderwijs en vrije tijd	-8.000	-7.000	-5.000	0
Programma 6. Inkomensondersteuning				
Subsidie Vluchtelingenwerk	-105.000			
Vreemdelingen	107.000			
Totaal programma 6. Inkomensondersteuning	2.000	0	0	0

Programma 7. Sociaal domein				
Consultatiebureau's	-90.000	-90.000		
Consultatiebureau's uit algemene reserve vrij besteedbaar	90.000	90.000		
Totaal programma 7. Sociaal domein	0	0	0	0
Programma 8. Duurzaamheid en milieu				
Transitiebudget RUD IJsselland	-16.000			
Totaal programma 8. Duurzaamheid en milieu	-16.000	0	0	0
Programma 9. Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting				
Startbudget Omgevingswet	-20.000			
Programma 9. Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting	-20.000	0	0	0
Totaal budgetaanpassingen 2017-2020	-192.000	-7.000	-30.000	25.000

PROGRAMMA 1 BESTUUR

Structureel

Aansluiting RUD

Nadeel € 26.000

Voor de RUD is een professionele informatievoorziening (ICT) belangrijk voor het goed kunnen uitvoeren van taken. Begin 2016 is een Europese aanbesteding in de markt gezet voor een centrale RUD-informatievoorziening voor het ondersteunen van het totale proces van de RUD-taken. Dit is fase 1. In 2017 zullen wij een keuze maken om wel of niet deel te nemen aan een centraal ICT-systeem voor de overige Wabo-taken. Voor fase 1 is extra budget nodig. De afgesproken verdeelsleutel betekent voor Dalfsen met ingang van 2017 een nadeel van € 26.000.

Vernieuwing BBV

N.N.B.

De vernieuwing van het BBV brengt op drie onderdelen (mogelijke) financiële gevolgen met zich mee: aanpassing GREX, programma overhead en activeren maatschappelijk nut. De technische doorrekening van deze nieuwe wetgeving is zeer complex. Een en ander werkt in de hele begroting door. Om zo zeker mogelijk te zijn van de te noemen bedragen nemen wij deze mee bij de begroting 2017-2020. Het gaat hier niet alleen om een technische doorrekening van de nieuwe voorschriften, maar ook om beleidsmatige keuzes. Die keuzes en de gevolgen daarvan willen wij goed onderbouwen, waarna ze met de werkgroep P&C worden besproken.

Incidenteel

Verkiezingen

Nadeel 2019 € 25.000

Voordeel 2020 € 25.000

Voor de komende jaren, 2017 en 2018 staat per jaar één verkiezing gepland (Tweede kamer, Gemeenteraad). Voor 2019 zijn het er twee, Provinciale Staten/Waterschap en het Europees Parlement. Voor 2019 is echter budget geraamd voor één verkiezing, vandaar een nadeel van € 25.000. Volgens de vaste verkiezingskalender zal er in 2020 geen verkiezing zijn, dit geeft een voordeel van € 25.000.

Medewerkersonderzoek 2019

Neutraal

Een keer in de drie jaar vindt er een medewerkersonderzoek plaats. In 2016 heeft het laatste onderzoek plaatsgevonden. Voor 2019 staat er daarom opnieuw een medewerkersonderzoek op de planning. Daarom is in 2019 extra budget nodig van € 15.000 om dit onderzoek te financieren. Wij stellen voor dit onderzoek te dekken uit de algemene reserve vrij besteedbaar.

N.v.t.

PROGRAMMA 3 BEHEER OPENBARE RUIMTE

Structureel

Watersysteemheffing openbare verharde wegen

Nadeel € 43.000

Voor de wegen in ons eigendom betalen wij aan het waterschap watersysteemheffing ongebouwd. De Waterschapswet kent een 'tariefdifferentiatie wegen'. De differentiatie houdt in dat voor openbare verharde wegen een hoger tarief kan worden vastgesteld dan voor overige ongebouwde zaken. Wij hebben op 18 september 2015 van het waterschap een brief ontvangen. Met de brief werden wij geïnformeerd over een wijziging in de watersysteemheffing. De aanslag die voor onze openbare wegen wordt opgelegd wordt met ingang van 2016 ongeveer verdubbeld.

Huur loods buitendienst

Nadeel € 31.000

Het betreft hier de huur van externe bedrijfsruimte op het bedrijventerrein te Dalfsen. Huur van deze externe bedrijfsruimte is onderdeel van de oplossing voor het huisvestingsvraagstuk van de buitendienst in Dalfsen. Deze bedrijfsruimte kan gehuurd worden vanaf 1 juli 2016, voor een bedrag van € 42.000 per jaar. Door het huren van deze bedrijfsruimte vervalt de huur van een andere externe ruimte, wat een voordeel geeft van € 11.000. Totaal nadeel € 31.000.

Incidenteel

Planvorming N340

Neutraal

Als gevolg van een provinciale beleidswijziging (bezuiniging) dient een deel van de reeds verrichte werkzaamheden opnieuw uitgevoerd te worden. De gemeentelijke wensen dienen maximaal ingebracht te worden in het gewijzigde ontwerp dat dit jaar vorm wordt gegeven. Daarvoor is aanvullend extra externe inzet noodzakelijk. Afgelopen jaren was hiervoor 40.000 nodig. Voor 2016 en 2017 is € 5.000 begroot. De kosten voor deze jaren bedragen € 35.000. Wij stellen voor deze extra inzet te dekken uit de algemene reserve vrij besteedbaar.

Groot onderhoud wegen

Nadeel 2017 € 150.000

Vooruitlopend op het beleidskader integraal beheer openbare ruimte (2017) stellen wij voor om voor 2017 een bedrag van € 150.000 op te nemen. Nader onderzoek naar kostenbesparingen door andere onderhoudskeuzes voor de wegen en herinrichting van de openbare ruimte wordt nog uitgevoerd.

N.v.t.

PROGRAMMA 5 ONDERWIJS EN VRIJE TIJD

Structureel

Leerlingenvervoer

Voordeel € 50.000

Tot op heden blijft het aantal verre ritten minimaal en is het mogelijk en verantwoord dat meer leerlingen met de fiets naar school gaan. Dit levert een structureel voordeel van € 50.000 op.

Incidenteel

Onderzoek doordecentralisatie onderwijshuisvesting

Neutraal

Wij zijn gestart met een onderzoek naar (verdere) doordecentralisatie van onderwijshuisvesting richting de schoolbesturen. Dit onderzoek vindt volgens het vastgestelde vijf stappenplan plaats, waarbij per stap wordt bekeken of een volgende stap kan worden gezet. Blijkt op basis van stap 2 (toepassen rekenmodel) voor zowel schoolbesturen als gemeente doordecentralisatie een interessante optie dan starten we in 2017 met stap 3, waarin met schoolbesturen nadere uitwerking plaatsvindt en toegewerkt wordt naar een principebesluit. Duidelijk is dat dit een intensief traject is, waarbij voor borging van de voortgang van het onderzoek en voor benodigde specialistische kennis vanaf fase 3 (principebesluit) voor de jaren 2017 en 2018 externe ondersteuning noodzakelijk is (per jaar € 25.000). Afhankelijk van de voortgang is na 2018 mogelijk ook nog ondersteuning noodzakelijk. Bij de voorjaarsnota 2018 is hierover meer bekend. Wij stellen voor dit onderzoek te dekken uit de algemene reserve vrij besteedbaar.

Schat van Dalfsen

Neutraal

Op basis van onze ambities en de kansen die Schat van Dalfsen de gemeente biedt willen we rekening houden met een extra budget ten bedrage van € 100.000 om in te kunnen spelen op mogelijkheden. We gaan werken aan een programma, waarbij Schat van Dalfsen de komende jaren een beeldbepalende rol speelt voor Dalfsen en haar profilering. Wij stellen voor om voor een bedrag van € 100.000 dekking te vinden binnen de algemene reserve vrij besteedbaar.

PROGRAMMA 6 INKOMENSONDERSTEUNING

Structureel

Bijzondere bijstand

Nadeel € 100.000

In de begroting is een bedrag opgenomen van € 143.000. Naar verwachting zullen de uitgaven voor de bijzondere bijstand dit jaar veel hoger uitkomen. Naar verwachting ongeveer € 250.000.

Er wordt een steeds groter beroep gedaan op de bijzondere bijstand. Ook de komst van de statushouders heeft effect op de bijzondere bijstand. Dit geldt met name voor het onderdeel leenbijstand. Daarnaast worden steeds meer verstrekkingen geboekt op de bijzondere bijstand zoals de individuele inkomenstoelage. De verwachting is dat de hogere uitgaven structureel zijn.

Incidenteel

Subsidie Vluchtelingenwerk

Nadeel 2017 € 105.000

In de begroting is een bedrag van € 35.000 opgenomen voor de subsidie van de organisatie Vluchtelingenwerk Nederland. Deze organisatie wordt sinds jaar en dag ingeschakeld voor de eerste opvang en begeleiding van de statushouders. Het aantal statushouders dat de gemeente moet huisvesten is inmiddels bijna verdrievoudigd. Voor het jaar 2017 heeft Vluchtelingenwerk een aanvraag gedaan voor € 142.000. Het overleg met vluchtelingenwerk over hun aanvraag c.q. offerte is nog gaande. Voor 2017 ramen wij voor de subsidie Vluchtelingenwerk € 140.000.

Vreemdelingen

Voordeel 2017 € 107.000

In het bestuursakkoord tussen het kabinet en de VNG over de gevolgen van de verhoogde asielinstroom zijn ook afspraken gemaakt over de maatschappelijke begeleiding van vergunninghouders en de participatieverklaring. Gemeenten ontvangen een hoger bedrag om deze taak uit te voeren. Het bedrag wordt verhoogd van € 1.000 naar € 2.370 per volwassen vergunninghouder. In de begroting zijn deze rijksinkomsten niet geraamd. In 2016 moet de gemeente Dalfsen 71 vergunninghouders huisvesten. Er wordt hierbij uitgegaan van 45 volwassenen. Dit betekent een voordeel van € 106.650. Deze wijziging geldt vooralsnog voor de jaren 2016 en 2017. Wij verwachten dat dit doorgezet wordt naar 2018 en verder, daar is echter nog geen uitsluitsel over.

PROGRAMMA 7 SOCIAAL DOMEIN

Algemeen:

Binnen programma 7 het Sociaal Domein geldt het uitgangspunt “we doen het voor de middelen die we ervoor krijgen”. De redenen om te werken met dit uitgangspunt zijn:

1. Bij transitie van zorg is het “verwachte” gebruik onvoldoende bekend om daarmee scherp te kunnen ramen.
2. Bij de transformatie wordt gewerkt met initiatieven die investeringen inhouden die een positief effect moeten hebben op het zorggebruik in de toekomst.
3. Door verdeelsystematiek van het Rijk (historisch gebruik en later objectief verdeelmodel) is het budget onderhevig aan een forse aanpassing (met name geldt dit voor jeugd). Met de nu beschikbare middelen willen we tekorten in de toekomst voorkomen.

Met andere woorden we willen de zorg in Dalfsen toekomst bestendig maken en daarin nu investeren.

Incidenteel

Consultatiebureau's

In de regio IJsselland is het aantal consultatiebureaus teruggebracht. De GGD geeft op die wijze uitvoering aan de opdracht om met beperkte middelen de dienstverlening te verbeteren. De raad heeft in 2014 besloten dat in 2015 en 2016 de consultatiebureaus in Nieuwleusen en Lemelerveld in stand moeten blijven en ten behoeve daarvan, voor twee jaar, extra middelen beschikbaar gesteld.

Wij stellen voor 2017 en 2018 voor, om nogmaals € 90.000 per jaar beschikbaar te stellen vanuit de algemene reserve vrij besteedbaar om de consultatiebureaus voor Nieuwleusen en Lemelerveld nog twee jaar open te houden.

N.B. de kosten in 2015 voor de consultatiebureaus Nieuwleusen en Lemelerveld waren € 68.000, met ingangsdatum 1 april 2015. Op jaarbasis betekent dit een last van € 90.000.

Neutraal

De ruimte die door de GGD in de Trefkoele wordt gebruikt voor het consultatiebureau, wordt door de gemeente gehuurd en beschikbaar gesteld. In de bijdrage voor de GGD uitvoering van JGZ 0-18 jarigen die iedere gemeente betaalt (op basis van het aantal jeugdigen in de gemeente) is een huisvestingscomponent opgenomen voor de exploitatie van het aantal consultatiebureaus zoals opgenomen in het bedrijfsplan. Omdat Dalfsen de enige gemeente is waar de ruimte door de gemeente beschikbaar wordt gesteld, is met de GGD afgesproken dat de huisvestingscomponent niet op voorhand op het bedrag per jeugdige in mindering wordt gebracht, maar achteraf wordt gecompenseerd. Deze compensatie wordt als structureel voordeel van € 16.000 meegenomen.

Structureel

Bijdrage decentrale overheden (RUD IJsselland)

Nadeel € 28.000

In de begroting is onder Milieubeleid een post van € 15.000 opgenomen voor bijdragen aan decentrale overheden. Voor de RUD wordt een jaarlijkse bijdrage gevraagd van € 43.000. Om de begroting te corrigeren is een bedrag van € 28.000 benodigd. Voorgaande jaren werd dit bedrag gedekt uit milieudviesbudgetten die met ingang van 2016 per abuis afgeraamd zijn.

Incidenteel

Startbudget Omgevingswet

Nadeel 2017 € 20.000

De implementatie van de Omgevingswet zal kosten met zich meebrengen in 2016, 2017 en 2018. Hoe hoog deze kosten precies zullen zijn is niet te zeggen omdat een belangrijk deel van het wettelijke kader en het digitale systeem nog niet bekend zijn en de materie zeer complex is. Wel is duidelijk dat er middelen nodig zijn voor de voorbereiding op invoering van de Omgevingswet en voor de invoering zelf. Denk bijvoorbeeld aan kosten voor workshops en trainingen (organisatie, bestuur en raad), inschakelen externe deskundigheid, ontwikkelen nieuwe instrumenten, digitalisering. Wij vragen daarom een startbudget van € 50.000, te verdelen over 2016 (€ 30.000 in eerste bestuursrapportage 2016) en 2017, beschikbaar te stellen voor de voorbereidingen op de Omgevingswet.

Hoofdstuk 4 Investeringsplan

4.1 ACTUALISATIE JAARSCHIJF 2016

De aangeleverde mutaties in investeringen voor het jaar 2016 zijn in onderstaand overzicht weergegeven en worden daarna per onderdeel toegelicht.

Omschrijving	Was	Wordt	Toelichting
4001000 Raad en raadscommissies			
Inventaris Raadzaal	-	40.000	Afschr. 10 jaar
4210010 Verharde wegen buiten de kom			
Bebakeningswagen	-	20.000	Van 2018 naar 2016 / Afschr.10 jaar
5106000 Maatschappelijke ondersteuning			
Digitalisering maatsch.ondersteuning	-	130.000	Afschr 5 jaar.
5109000 Tractie			
Grasmaaimachine WSW (2x)	92.000	42.500	Afschr 8 jaar.

Het effect van bovenstaande investeringen op de kapitaallasten wordt in onderstaande tabel weergegeven.

<i>(bedragen in euro's; - = nadeel)</i>	2017	2018	2019	2020
Kapitaallasten				
Gevolgen mutaties jaarschijf 2016	-31.430	-30.360	-29.290	-28.210
Mutatie meerjarenperspectief 2016-2020	-31.430	-30.360	-29.290	-28.210

Inventaris Raadzaal

Bij ingebruikname van het nieuwe gemeentehuis zijn de oude stoelen meeverhuisd naar de nieuwe Raadzaal en opnieuw bekleed. De stoelen zijn nu bijna 20 jaar oud en voldoen niet meer aan de huidige standaarden op het gebied van arbeidsomstandigheden. De noodzakelijke investering is € 40.000, die in 10 jaar wordt afgeschreven.

Bebakeningswagen € 20.000 was 2018 naar voren gehaald voor 2016

Het betreft hier de vervanging van de in 1997 aangeschafte bebakeningswagens.

Digitalisering Maatschappelijke Ondersteuning

Op dit moment vinden de uitvoerende processen op de eenheid MO nog veelal op papier plaats. Hiervoor is op de eenheid MO nog een papieren archief aanwezig. In aansluiting op de rest van de organisatie worden deze werkprocessen gedigitaliseerd, met als doel dat wij de ondersteuningsvragen van onze inwoners zo optimaal mogelijk kunnen behandelen. Hiervoor moet onder meer een koppeling tot stand worden gebracht tussen het archiefsysteem (Join) en het cliëntvolgsysteem (GWS). Wij zullen daarvoor GWS opnieuw gaan inrichten. Daarnaast moet het bestaande archief worden gedigitaliseerd. De totale kosten hiervoor bedragen € 130.000.

Grasmaaimachine WSW (2x) van € 92.000 naar € 42.500

Deze machines zijn in 2015 gehuurd, het huurbedrag is nu in mindering gebracht op het geoffreerde aanbod voor overname van deze machines. Daarnaast is een prijsverlaging doorgevoerd. Voor de 2 machines wordt nu € 42.500 betaald in plaats van de € 92.000 die vorig jaar gevraagd werd.

4.2 INVESTERINGSPLAN 2017 - 2020

De financiële gevolgen van het investeringsplan 2017-2020 worden hier in beeld gebracht. Voor de specificatie en toelichtingen verwijzen wij u naar het afzonderlijke document: Investeringsplan 2017-2020.

De financiële gevolgen van het investeringsplan 2016-2019 zijn opgenomen in de meerjarenbegroting 2016-2019. In onderstaande tabel worden alleen de gevolgen van de doorgevoerde mutaties voor de jaren 2016-2019 en het nieuwe investeringsbedrag voor 2020 weergegeven.

Actualisatie 2017-2019 en jaarschijf 2020	Investeringen			
Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Programma 3 Beheer openbare ruimte				
Aanschaf materieel openbare ruimte		-17.000		452.000
GVVP	60.000	60.000	60.000	160.000
Totaal gevolgen mutaties investeringsplan	60.000	43.000	60.000	612.000

De mutaties in de investeringen hebben ook gevolgen voor de kapitaallasten. De wijziging is opgenomen in het meerjarenperspectief onder het kopje Investeringsplan 2017-2020.

De investeringen voor het jaar 2020 geven pas in 2021 kapitaallasten en worden in de begroting 2018-2021 opgenomen.

Actualisatie 2017-2019 en jaarschijf 2020	Kapitaallasten			
Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Programma 3 Beheer openbare ruimte				
Aanschaf bebakeningswagen vervalt			2.800	2.720
GVVP		-4.800	-9.500	-14.100
Totaal gevolgen mutaties investeringsplan	0	-4.800	-6.700	-11.380

Hoofdstuk 5 Financieel (meerjaren)beeld

5.1 MEERJARENPERPECTIEF 2017 - 2020

<i>(bedragen in euro's; - = nadeel)</i>	2017	2018	2019	2020
Saldo programmabegroting 2017-2020	199.000	225.800	343.900	343.900
<i>Voorjaarsnota Financiële afwijkingen :</i>				
Structurele mutaties voor 2017-2020	-219.000	-219.000	-219.000	-219.000
Incidentele mutaties voor 2017-2020	-192.000	-7.000	-30.000	25.000
<i>Investeringsplan</i>				
Actualisatie jaarschijf 2016 - Kapitaallasten	-31.430	-30.360	-29.290	-28.210
Investeringsplan 2017-2020	0	-4.800	-6.700	-11.380
Saldo voorjaarsnota	-243.430	-35.360	58.910	110.310

5.2 UITGANGSPUNTEN BEGROTING 2017

Nullijn handhaven

Conform uw besluitvorming bij voorgaande begrotingen wordt er geen prijscompensatie toegepast op de budgetten voor goederen en diensten van derden. Dit betekent dat de eerdere bezuinigingsmaatregel wordt doorgetrokken.

CAO gemeenten

Met ingang van 2016 is er een salarisverhoging van 3% doorgevoerd en een verlaging van de pensioenpremies met een 0,5%. Met ingang van 2017 komt daar nog een salarisverhoging van 0,4% bij. In de begroting 2016-2019 is voor 2016 uitgegaan van een salarisverhoging van 2% en voor 2017 1%. De percentages van de premies over 2017 zijn nu nog niet bekend. Wij gaan er nu vanuit dat de 1% loonstijging die voor 2017 is meegenomen bij de begroting 2016-2019 toereikend zal zijn.

Tarieven en belastingen

Voor de tariefstijging 2017 voor de gemeentelijke belastingen en rechten is het voorstel om conform de gedragslijn uit voorgaande jaren 1% toe te rekenen, met uitzondering van die tarieven die kostendekkend moeten zijn.

Toezicht provincie

In de begrotingsbrief van de provincie (februari 2016 aan uw raad verzonden) zijn een aantal toetsingsaspecten nader toegelicht. Voorbeelden hiervan zijn: vluchtelingen en statushouders, meerjarenbeleidsplan gemeenschappelijke regelingen en de decentralisaties Sociaal Domein. De focus hierop van de provincie is voor ons een reden om hier, bij het opstellen van de begroting 2017, extra aandacht aan te schenken.

Aantallen inwoners en woningen

Het aantal inwoners is op 1 januari 2016 vastgesteld op 27.916 door het CBS, de prognose van het aantal inwoners is van Primos.

Jaar	Inwoners	A/D*	Mutatie	Verblijfsobjecten			A/D	Mutatie
				Wonen	Logies	Totaal		
2012	27432	D		10758		10758	D	
2013	27570	D	138	10905		10905	D	147
2014	27674	D	104	11054		11054	D	149
2015	27677	D	3	11391	321	11712	A	80
2016	27916	D	239	11466	321	11787	A	75
2017	27957	A	41	11541	321	11862	A	75
2018	28079	A	122	11616	321	11937	A	75
2019	28246	A	167	11691	321	12012	A	75
2020	28307	A	61	11766	321	12087	A	75

* A= aanname, D = definitief

Bijlagen

LASTENDRUK

Onderzoek COELO

Uit het onderzoek van de COELO is gebleken dat de gemeente Dalfsen ook in 2016 de goedkoopste gemeente van Overijssel is. In Dalfsen, Zwolle en Rijssen-Holten is het relatief goedkoop wonen. Het COELO, onderdeel van de Rijksuniversiteit Groningen, kijkt niet alleen naar de ozb maar naar het totaalplaatje van de gemeentelijke lasten.

Posities gemeenten Overijssel

Positie 2016	Positie 2015	Gemeente	Eenpersoons- huishouden	Meerpersoons- huishouden	Netto woonlasten
Top 3 gemeenten in Overijssel					
55	58	Dalfsen	567	647	635
64	70	Zwolle	585	638	645
73	87	Rijssen - Holten	580	633	660
Overige gemeenten in Overijssel op alfabetische volgorde					
337	208	Almelo	775	775	836
253	254	Borne	765	765	782
306	252	Deventer	671	788	814
358	344	Dinkelland	775	855	859
326	265	Enschede	741	775	827
357	329	Haaksbergen	783	833	855
355	260	Hardenberg	711	791	835
214	258	Hellendoorn	645	751	759
255	172	Hengelo	651	747	783
328	322	Hof van Twente	775	824	827
92	72	Kampen	557	644	678
198	183	Losser	724	724	751
146	124	Oldenzaal	647	707	718
347	375	Olst - Wijhe	753	833	848
208	177	Ommen	681	761	754
160	107	Raalte	640	726	729
250	221	Staphorst	665	746	782
173	173	Steenwijkerland	638	718	735
293	202	Tubbergen	698	779	804
220	133	Twenterand	627	724	765
218	244	Wierden	706	759	763
386	376	Zwartewaterland	733	880	929